

V I Lenin

Tre kriser

Ju mer förbittrat man i dessa dagar förtalar och beljugar bolsjevikerna, desto lugnare måste vi vederlägga lögnen och förtalet och tänka över händelsernas historiska sammanhang och den politiska, *det vill säga klassmässiga*, betydelsen av revolutionens nuvarande utvecklingsgång.

För att vederlägga lögnen och förtalet skall vi här endast upprepa hänvisningen till Listok Pravdy av den 6 juli och särskilt rikta läsarnas uppmärksamhet på nedan återgivna artikel, som dokumentärt bevisar att bolsjevikerna den 2 juli agiterade *mot* demonstrationen (enligt vad den socialistrevolutionära tidningen erkänner), att massornas humör den 3 juli rann över och manifestationen började i strid med våra råd, att vi den 4 juli i ett flygblad (återgivet av samma socialistrevolutionära tidning, Delo Naroda) uppmanade till en *fredlig* och *organiserad* demonstration, att vi på natten den 4 juli fattade beslut om att inställa demonstrationen. Förtala, bakdantare! Ni kommer aldrig att kunna vederlägga dessa fakta och deras avgörande betydelse i hela deras sammanhang!

Låt oss övergå till frågan om händelsernas historiska sammanhang. När vi redan i början av april uttalade oss mot ett stöd åt den provisoriska regeringen, attackerades vi av både socialistrevolutionärerna och mensjevikerna. Men vad har verkligheten visat?

Vad har bevisats genom de tre politiska kriserna: den 20 och 21 april, den 10 och 18 juni, den 3 och 4 juli?

De har för det första bevisat massornas växande missnöje med den borgerliga politiken av den borgerliga majoriteten i den provisoriska regeringen.

Det kan vara av intresse att notera, att det styrande socialistrevolutionära partiets tidning, Delo Naroda, den 6 juli trots all sin fiendtlighet mot bolsjevikerna tvangs erkänna de djupgående ekonomiska och politiska orsakerna till rörelsen den 3 och 4 juli. Den enfaldiga, grova, gemena lögnen att aktionen hade framkallats på konstlad väg, att bolsjevikerna hade agiterat *för* manifestationen, kommer för varje dag att mer och mer avslöjas.

Att alla de tre nämnda politiska kriserna har en gemensam orsak, en gemensam källa, en djup gemensam rot står klart – särskilt om man betraktar dem i deras sammanhang, såsom vetenskapen anbefaller oss att betrakta politiken. Det är befängt att ens tro att tre kriser av sådant slag kan ha framkallats på konstlad väg.

För det andra är det lärorikt att penetrera, vad som var gemensamt och vad som var individuellt i var och en av dessa kriser.

Gemensamt är massornas missnöje, som rinner över brädden, deras upphetsning mot bourgeoisin och *dess* regering. Den som glömmer eller förtiger eller förringar *denna sakens kärna*, den avsvär sig socialismens elementära sanningar beträffande klasskampen.

De människor som kallar sig socialister och som vet en del om hurdan klassernas kamp har varit i de europeiska revolutionerna, bör tänka på klassernas kamp i den ryska revolutionen.

Det individuella i dessa kriser är deras yttring: i den första (den 20-21 april) våldsamt spontan, helt oorganiserad. Detta ledde till svarhundramännens skottlossning mot demonstranterna och till oerhört vansinniga och lögnaktiga beskyllningar mot bolsjevikerna. Efter utbrottet kom en politisk kris.

I det andra fallet: bolsjevikernas utlysning av demonstration, dess inställande efter sovjetkongressens hotfulla ultimatum och direkta förbud och så den gemensamma demonstrationen den 18 juni, som gav en klar dominans för bolsjevikparollerna. En politisk kris skulle, enligt vad socialistrevolutionärerna och mensjevikerna själva erkände kvällen den 18 juni, säkerligen ha utbrutit, ifall den inte hade klippts av genom offensiven vid fronten.

Den tredje krisen tillväxte spontant den 3 juli, trots bolsjevikernas ansträngningar den 2 juli att hejda den, och ledde, efter att den 4 juli ha nått sin högsta punkt, den 5 och 6 till kontrarevolutionens kulmen. Vacklandet hos socialistrevolutionärerna och mensjevikerna kom till uttryck i att Spiridonova och en rad andra socialistrevolutionärer uttalade sig för maktens övergång till sovjeterna, och i samma anda uttalade sig internationalistiska mensjeviker, som tidigare opponerade sig mot detta.

Den sista och kanske mest lärorika slutsatsen ur granskningen av händelserna i deras sammanhang består slutligen i att *alla* de tre kriserna visar oss ett slags demonstration av i vår revolutions historia ny form. Det är en demonstration av mer komplicerad typ, med vågformig rörelse, snabb uppgång och tvär nedgång, med en skärpning av revolutionen och kontrarevolutionen, med en "bortsköljning", för mer eller mindre lång tid, av mellanelementen.

Till formen var rörelsen under alla dessa tre kriser *demonstration*. Antiregeringsdemonstration – det skulle formellt vara den mest exakta beskrivningen av händelserna. Men kärnpunkten är just, att det inte var en vanlig demonstration, det var något betydligt större än en demonstration men mindre än en revolution. Det var ett utbrott av revolution och kontrarevolution *tillsammans*, det var en skarp, ibland nästan överrumplande "bortsköljning" av mellanelementen, på grund av de proletära och borgerliga elementens stormiga blottläggande.

Ytterst karakteristiskt i detta avseende är att alla mellanelement för *envar* av dessa rörelser klandrar *båda* de bestämda klasskrafterna, både den proletära och den borgerliga. Se på socialistrevolutionärerna och mensjevikerna: de slår knut på sig själva och skriker av alla krafter att bolsjevikerna genom sina ytterligheter hjälper kontrarevolutionen, och samtidigt erkänner de hela tiden, att kadeterna (med vilka de bildar block i regeringen) är kontrarevolutionära. "Att avgränsa oss", skrev igår Delo Naroda, "genom ett djupt dike från alla element till höger, ända ut till den krigiskt stämde Jedinstvo" (varmed, tillägger vi för egen del, socialistrevolutionärerna bildade block i valen) "sådan är vår ofördröjliga uppgift."

Jämför med detta dagens Jedinstvo (den 7 juli), där den plechanovska ledarartikeln tvingas konstatera det oomtvistliga faktum, att sovjeterna (dvs. socialistrevolutionärerna och mensjevikerna) har tagit sig "två veckor för funderande" och att ifall makten övergår till sovjeterna så skulle detta "vara liktydigt med seger för leninisterna". "Ifall kadeterna inte hyllar regeln: ju sämre, desto bättre ...", skriver Plechanov, "så blir de själva tvungna att erkänna att de har gjort" (genom att lämna ministären) "ett stort misstag och underlättat arbetet för leninisterna."

Är detta kanske inte karakteristiskt? Mellanelementen anklagar kadeterna för att underlätta arbetet för bolsjevikerna, och bolsjevikerna för att underlätta arbetet för kadeterna!! Är det verkligen så svårt att förstå att man i stället för politiska beteckningar måste sätta in klassmässiga, och att vi då får småbourgeoisins drömmar om ett slut på klasskampen mellan proletariatet och bourgeoisin? Klagomål från småbourgeoisin över proletariatets klasskamp mot bourgeoisin? Är det verkligen så svårt att förstå, att inga bolsjeviker i världen skulle förmå "framkalla" hela tre, ja ens en enda "folkrörelse", ifall inte de djupaste ekonomiska och politiska orsaker satte proletariatet i rörelse? Att inga kadeter och monarkister sammantagna skulle förmå framkalla någon som helst rörelse "åt höger", ifall inte lika djupa orsaker skapade en kontrarevolutionär inställning hos bourgeoisin som klass?

För rörelsen den 20-21 april har både vi och kadeterna blivit utskälda för omedgörlighet, ytterlighet och skärpning, man har gått så långt som till att beskylla bolsjevikerna (hur befängt det än är) för skottlossningen på Nevskij prospekt – och när rörelsen var slut, skrev samma socialistrevolutionärer och mensjeviker i sitt förenade och officiella organ, Izvestija, att ”folkrörelsen” ”har sopat bort imperialisterna Miljukov m. fl.”, dvs. de *lovprisade* rörelsen!! Är kanske inte detta karakteristiskt? Visar kanske inte detta särskilt klart småbourgeoisins brist på insikt om mekanismen, innebörden, i proletariats klasskamp mot bourgeoisin?

Det objektiva läget är följande: det väldiga flertalet av landets befolkning är småborgerligt till sin levnadssituation och ännu mer i fråga om idéer. Men i landet härskar storkapitalet, via bankerna och syndikaten i första hand. I landet finns ett stadsproletariat, tillräckligt utvecklat för att gå sin egen väg men ännu inte i stånd att genast på sin sida dra över majoriteten av halvproletärerna. Ur detta grundläggande, klassmässiga, faktum emanerar ofrånkomligheten av sådana kriser som de tre vi studerar och likaledes av deras form.

Krisernas former kan i framtiden naturligtvis komma att ändra sig, men sakens kärna kvarstår, t. ex. även ifall socialistrevolutionärernas konstituerande församling samlas i oktober. Socialistrevolutionärerna har lovat bönderna (1) upphävande av privatäganderätten till jorden; (2) överlämnande av jord till de arbetande; (3) konfiskering av godsägarjorden och dess överlämnande till bönderna utan friköp. Att genomföra dessa stora omdaningar är absolut omöjligt utan de mest beslutsamma revolutionära åtgärder mot bourgeoisin, åtgärder som kan genomföras *endast* genom de fattiga böndernas anslutning till proletariats, *endast* genom en nationalisering av bankerna och syndikaten.

De godtrogna bönderna, som för en tid fått tro att det är möjligt att uppnå dessa vackra saker genom kompromissande med bourgeoisin, kommer oundvikligen att bli besvikna och – ”missnöjda” (milt uttryckt) med proletariats skarpa klasskamp mot bourgeoisin för att förverkliga socialistrevolutionärernas löften. Så har det varit, så blir det.

Skrivet den 7 (20) juli 1917.

Publicerat i tidskriften *Rabotnitsa* nr 7, den 19 juli 1917

V. I. Lenin, *Samlade verk*, 5:e ry. uppl., b. 32, sid. 428-432